

besen, az Andrássyak ősi fészkeben. Atyja, idb. Andrássy Gyula gróf, a nagy államférfi, anyja Keudeffy Katinka grófnő. Jogi tanulmányai elvégzése után diplomáciai pályára lépett és mint nagykövetségi attasé Berlinben és Konstantinápolyban szolgált. Huszonöt éves korában szabad-
elvű programmal már országgyűlési képviselő, 1892-ben belügyi államtitkár, 1894-ben a Wekerle-kormányban a király személye körüli miniszter lett. A Wekerle-kabinet lemondásával egyidőre ő is visszavonult. A politikában újra csak a Bánffy-kormány ellen megindított obstrukció alkalmával hallatta szavát, mikor az ugynevezett Tisza-lex miatt a disszidensek élén elhagyta a szabadelvű pártot (1898. dec.), hova csak a Széll-kormány megalakulásakor lépett vissza. A bekövetkezett békés parlamenti idő alatt folytatta megkezdett történetírói és publicisztikai tevékenységét.

Az Akadémia 1898 májusában levelező, 1904. pedig rendes tagjai közé választotta. Nagyobb közéleti szerepe csak a Széll-kormány bukása után kezdődött ismét. 1903. nyarán elnöke volt annak a parlamenti bizottságnak, melyet a Khuen-Héderváry-kormány állítólagos politikai természetű vesztegetéseinek kikutatására a képviselőház küldött, 1904-ben kilépett a szabadelvű pártból. Az országgyűlés feloszlása után, az 1905 január 26-iki választásokon Budapesten, a belvárosi kerületben Tisza Istvánnal szemben néhány szavazati nyí kisebbségben maradt, az ellenzék különböző pártjaiból alakult koalíció azonban váratlan többségre került. A szövetkezett ellenzék, melynek többsége a hatalmasan megnövekedett függetlenségi és 48-as párthoz tartozott, a koronával való tárgyalások vezetésére bizalmi férfiak gyanánt Andrássyt jelölte meg, akinek azonban ismételt kihallgatásain sem sikerült megnyernie a király hozzájárulását ahhoz a közös programhoz, melyet az országgyűlés többsége a magyar katonai vezényszó és gazdasági önállóság követelésére alapított. E tárgyalások meggyűlöltetésénél jött 1905 június 18-án a Fejérváry-kormány, melyet Andrássy törvényellenesnek és imparlamentárisnak minősített s ellene heves támadásokat intézett. Az 1905 október 10-iki képviselőházi ülésen terjedelmesen indokolt óvást terjesztett be a Ház folytonos elnapolásai ellen, melyet nagy többséggel elfogadtak. Miután a koronával folytatott téli tárgyalások, melyeket Andrássy közvetített, eredménytelenül végződtek, a parlamentnek katonai hatalommal való feloszlata s az ellenálló törvényhatóságok erőszakos megrendszabályozása következett. Már csak néhány nap választott el a nyílt abszolutizmustól, mikor 1906 április elején az ellenzék és a korona közt létrejött váratlan paktum véget vett a küzdelemnek. Andrássy csak nehezen járult az általános választójog elfogadásához, melynek alapján a koalíció többi vezérével neki is kormányt kellett vállalnia. Az 1906 április 6-án megalakult Wekerle-kormányba mint belügyminiszter lépett be. A Khuen-Héderváry-kabinet megalakulása után, nem akarva a kormányban 67-es ellenzékkel alkotni, pártját feloszlatta, melynek egy része át is lépett a kormány táborába, maga Andrássy azonban többekkel pártján kívül maradt s mint pártunkivüli hatvanhetet választották meg képviselőnek Nagymihályon 1910 június 1-én. 1909-ben nőül vette bátyjának, Tivadar grófnak özvegyét.

Az első és második nemzetgyűlés alatt a keresztény párt energikus szava vezére volt, nyíltan hangoztatta legitimista álláspontját. Az emlékezetes királylátogatás idején őt is letartóztatták, rövid ideig a pestvidéki fogházban ült, majd kiengedték, végül pórtörőléssel fejeződött be a legitimisták póré.

Eleszen szembefordult a kormányzati rendszerrel, úgyhogy az 1926-os téli választásokon a nyílt szavazással megbirkózni nem tudott és a váratlanul véres események után kimaradt az országgyűlésből. Azóta csak ritkán hallatta szavát, betegsége miatt visszavonultan élt és kijelentette, hogy nyílt szavazásos rendszer mellett többet nem vállal jelöltséget.

„A numerus clausus fenntartása nem indokolt”

A kultuszárca vitája a képviselőházban

Budapest, június 11. A képviselőház ma folytatta a kultuszárca költségvetésének vitáját.

Klein Antal: A kultuszminiszter legnagyobb érdeme a népiskolafejlesztés. További programja tekintetében azonban nem ért egyet a kultuszminiszterrel.

Pogány Frigyes: A magasabb kiképzés sosem rejt magában veszélyt, hiszen ma az a helyzet, hogy alacsonyabb műveltségű embereket éppoly kevéssé tudunk elhelyezni, mint diplomával rendelkező egyéneket.

Klebsberg Kunó gróf kultuszminiszter beszélt ezután. A kulturpolitika terén át kell térni a racionalizálásra. Minden meddő adminisztratív kiadást a minimumra kell csökkenteni. Reaktíválni kell azokat a tanítókat és tanárokat, akik annak idején nyugdíjjal B-listára kerültek. A négyszáz új állást így töltött be, ez nem fog újabb anyagi megterhelést jelenteni.

— Kapacitációval akarom rábírní az iskolafenntartókat arra, hogy a három jogakadémiát szüntessék meg. A racionalizálás felé a következő lépés a közigazgatási kar egyesítése lesz a Műegyetemmel.

Az egyetemekre vonatkozóan megjegyzi, hogy a szegedi és debreceni egyetemre azért volt szükség, hogy jóvátegyék az Alföldön esett nagy igazságtalanságot. Pécsen kezdetben anyagi zavarok mutatkoztak, meglehetősen elzárkózottsággal találkozott, de reméli, hogy most már itt is jobbak lesznek a viszonyok. Az eddigi tapasztalatokból azt látja, hogy a magyar vidéknek két nagy kívánsága van: utat és iskolát akar. Kéri a költségvetés elfogadását.

Malasits Géza visszautasítja azt a megállapítást, mintha a szociáldemokraták a nemzet érdeke ellen cselekednének. Ha olyat mondanak — mondotta —, ami nem tetszik a hivatalos közvéleménynek, rögtön hazaárulónak minősítik őket. Arra kéri a minisztert, hogy az iskolaeépítkezéseket folytassák tovább is és inkább a más tárcánál mutatkozó luxuriózus kiadásokat, építkezéseket szüntessék be.

Hegymegi-Kiss Pál a miniszter beszédével foglalkozva kijelenti, hogy szó sincs arról, mintha

az ellenzék csökkenteni akarná a kultuszárca dotációját. Pártkülönbség nélkül fogadta el a Ház mindig a kultuszárca költségvetését, legfeljebb arról lehet szó, hogy figyelünk kell a mai súlyos gazdasági helyzetben arra, hogy felesleges kiadásokkal ne terheljük meg az országot.

— Nagyon sajnálom a felekezetek közti surlódásokat, amelyek feltétlenül megszüntetendők. Ez nézetem szerint a kultuszminiszter feladata. A numerus clausus fenntartása nem indokolt. A miniszter urnak ezen a téren meg kellene tennie a további lépést. Nagy állami érdek fűződik ahhoz, hogy a megkülönböztetés rendszere megszűnjék. En a zavargásoknál sohasem az ifjúságot tettem felelőssé, hanem egyfelől a vezető tanárokat, másfelől az ifjúságon kívül álló bujtatókat. Nem kifogásolom, hogy az egyetemi tanárok magánéletükben politizálnak, de a professzorok hivatása a tudományos nevelés. Helytelen, ha a tanítókat politikai célokra használják fel, ha a tanítók politikai pártgyűzők szerepét játsszák.

Tankovics János: Templomból és iskolából sohasem lehet ugyan elég, de a magyar nép újabb terheket már nem bír el.

— Ha Dózsa György lázadó volt — mondja Tankovics —, mi sohasem leszünk azok. Mi teljes megértésben akarunk dolgozni az összes társadalmi osztályokkal.

Kabók Lajos: Mi van a titkos választójoggal?

Tankovics: Elismerem, hogy a titkos választójog benn van pártunk programjában, de a titkos választójog ma az ország temetője lehet. A földmivesek, a munkások, a lateinerek mind elégedettek.

Délután Kontra Aladár a protestáns egyházak magasabb állami támogatását, a hitoktatók óradíjának emelését sürgette.

Káger József a nyugdíjadjó sürgős rendezését kérte.

Simon András a pécsi egyetem fejlesztését és támogatását kérte.

Erődi-Harrach Tihámér a polgári iskolák fontosságát hangoztatta.

Huszár Mihály felszólalása után a Ház a kultuszárca költségvetését általánosságban elfogadta. A

Szemüvegek
legmegbízhatóbbak
Sandberg Henriknél.

részletes tárgyalásnál Barabás Samu kérte, hogy az egyházak segélyezését emeljék fel annyira, hogy az egyházak megerősítés nélkül tudjanak eleget tenni feladataiknak. A hívek ma már nagyobb terheket viselni nem bírnak.

Ezután Wekerle miniszter betérjesztette az 1929—30. évi appropriációs törvényjavaslatot, Nánási Andor pedig a zárszámadási bizottság jelentését. A ház legközelebbi ülését holnap tartja.

Nem engedélyezik a Salamon-kabaré szegedi vendégjátékát?

(A Délmagyarország munkatársától.) Néhány nap óta plakátok és hirdetések közlik, hogy Salamon Béla társulata Szegeden fog vendégszerepelni a Teréz-körúti kabaré műsorával. A társulat most országos turnén van, de a szegedi vendégjáték elé egyelőre akadályok torngosulnak, bár kilátás van arra, hogy az ügyet békésen intézik el.

A kerületi rendőrfőkapitányság ugyanis nem engedélyezte Salamon Bélának és társulatának, hogy három estén át a szegedi Belvárosi Mozgóban játszhasson. Az indoklás szerint Szegeden rendes színház van, szükségtelen és méltánytalan lenne az amúgy is nehéz viszonyok között dolgozó színházzal szemben, ha elővonnák annak publikumát.

Salamon Béla erről az ügyről most a következőket mondotta:

— Ma délelőtt táviratot intéztem Somogyi Szilveszter szegedi polgármesterhez, Shvoy tábornokhoz, valamint a Bástya vezetőségéhez és kértem őket, hogy interveniáljanak vendégjátékom érdekében. En ugyanis inkollégiális eljárásnak tartom a színház részéről turném betiltását, annál is inkább, mert az már akkor történt, amikor a plakátok ki voltak ragasztva és a közönség a jegyek legnagyobb részét megvásárolta. Igazán szólhattak volna nekem, hogy az idén nem lesz módomban Szegeden játszani, akkor másfelé vettem volna az utamat. Különben pedig nem értem a színház vezetőségét. Tavaly Fedák Sárít hozták a nyakamra, táblás ház volt náluk is, nálam is. Az idén Sándor Erzsit hozzák le. Mit félnek? Legfeljebb náluk is tele lesz a színház, de viszont nálam is. En remélem, hogy az utolsó pillanatban mégis csak sikerül békés úton elintézní ezt a kérdést.

Dr. Gréf-féle boraxos kölnivíz

ugy illatánál, mint boraxtartalmánál fogva kintinó hatásu.

Csak zárt üvegekben kapható a 91

Szent Rókus gyógyszerárban.

Kis üveg ára 1.20, nagy üveg ára 2.40.

Már lehet kapni

GFB

gyárlmányu

tiszta gyapiu fürdő-
trikókat

amerikai formában

gyönyörű színezésekben,
napfény és mosásban szintarló

csoda olcsón

Pollák Testvéreknél

Széchenyi tér és Csekonics u.

G.F.B. gyárlmányok gyári lerakata.

A dzsungel hőse

a legnagyobb vadállatfilm 3 rész, 16 felvonásban
péntektől a **Korzó Moziban.**